

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/28/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121432986
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:6121432986.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 02 Bratislava-Mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 02 Bratislava-Mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, zastúpenému: JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 9.079,52 eura s prísl, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7Csp/11/2023-310 zo dňa 13.12.2023, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch II. a III.

II. Žalovanému sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Súd konanie o zaplatenie sumu 243,- eur z a s t a v u j e.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že výške tejto náhrady súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti toho rozhodnutia.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že nakoľko žalobca zobral žalobu čiastočne späť a to v časti o zaplatenie sumy 243,- eur konanie o zaplatenie tejto sumy zastavil, ako je uvedené v I. výroku rozsudku. Toto čiastočné späťvzatie bolo doručené právnenému zástupcovi žalovaného, ktorý súdu nedoručil žiaden nesúhlas s týmto čiastočným späťvzatím.

Uviedol, že nárok žalobcu vyplýval so zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.02.2014 podľa § 497 Obchodného zákonníka, uzavretej medzi žalovaným a právny predchodcom žalobcu, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému úver v 15.000,- eur, pričom žalovaný sa zaviazal čerpané prostriedky uhrádzať veriteľovi v splátkach 200,61 eura mesačne, s úrokovou sadzbou 10,30 % ročne. Túto zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že pri overovaní bonity žalovaného žalobca nepreukázal, že s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o splátkovom úvere (spotrebiteľsky úver) posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver

nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej v texte len ako „ZoSÚ“). Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelných mesačných výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ. Veriteľ zisťoval iba, či má žalovaný úvery. Výdavky na bývanie, nájom a iné nezisťoval. Neodbornú starostlivosť mal súd prvej inštancie preukázanú aj zo samotného postupu pri poskytovaní úveru. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že podľa zmluvy o úvere tento mal byť použitý na splatenie úveru v Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. s výškou zostatku 8.900,- eur a na splatenie úveru pre Consumer Finance Holding a.s. so zostatkom úveru 5.000,- eur. Podľa žiadosti o poskytnutie úvere výška splátky na oba tieto úvery bola vo výške spolu 213,01 eura, ktorú žalovaný nezvládal splácať a výška splátky nového úveru bola vo výške 200,61 eura, len nepatrne nižšia. Žalobca odborne nepreskúmal výšku splátky nového úveru vzhľadom na neschopnosť splácať výšku splátok pôvodného úveru, v nadväznosti na príjmy a aj všetky výdavky žalovaného (ani refinancovaný úver žalovaný nezvládal splácať).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že v dôsledku uvedeného nemohol právny predchodca žalobcu požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ. Ak nedošlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru, predmetom postúpenia pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ tak nemohla byť spôsobilá pohľadávka. Z uvedeného dôvodu preto súd prvej inštancie k dospel záveru, že ak nedošlo k platnému zosplatneniu úveru, neboli splnené ani podmienky pre platné postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, a teda na strane žalobcu absentuje aktívna vecná legitímácia. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu do zvyšku zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Uvedol, že nakoľko súd konanie o zaplatenie sumy 405,- eur a 243,- eur zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol v celom rozsahu žalobca z procesného hľadiska nesie zodpovednosť za trovy konania a žalovanému tak vznikol nárok na plnú náhradu trov konania. Aj čiastočné zastavenie konania súd prvej inštancie posúdil ako neúspech žalobcu, nakoľko žalobca nemá aktívnu legitímáciu na podanie žaloby.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f) a h) CSP. Podľa názoru žalobcu neboli splnené procesné podmienky pre vydanie (akéhokoľvek) rozhodnutia vo veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci z dôvodu, že odpor proti platobnému rozkazu so sp.zn. 35Up/656/2021 vydanom Okresným súdom Banská Bystrica dňa 04.08.2021 nebol podaný oprávnenou osobou.

Zo spisu vyplýva, že JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, poveril JUDr. Máriu Kostolnú, nar. XX.XX.XXXX, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 224 578, aby v jeho mene prijímala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia, najmä na čítanie záznamov na úložisku a vykonávanie zápisov záznamov do úložiska.

Predmetný odpor nebol podľa názoru žalobcu elektronicky podpísaný JUDr. Petrom Vahanom, ale podpísala ho JUDr. Mária Kostolná. V prípade, ak odpor doručený súdu ešte v roku 2021 nebol autorizovaný zo strany JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., ako právnym zástupcom žalovaného, jedná sa o podanie, ktorému chýba základná náležitosť – podpis.

Zároveň je podľa žalobcu zrejmé, že odpor nebol podaný oprávnenou osobou, s čím zákon spája odmietnutie takéhoto podania a nadobudnutie právoplatnosti platobného rozkazu. Aj keby uvedený nedostatok následne žalovaný (resp. jeho právny zástupca) zhojil, v predmetnej veci je evidentné, že márne uplynula zákonná 15-dňová lehota na podanie odporu, na základe čoho je nutný platobný rozkaz považovať za právoplatný. V tejto súvislosti žalobca citoval z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 4Ndc/10/2022 z 27.10.2022.

Plne sa stotožňujúc s odôvodneniami a závermi vyššie citovaného rozhodnutia má žalobca za to, že odpor žalovaného zatiaľ nebol súdu riadne doručený, nakoľko ju podala osoba bez autorizácie a nemožno naň prihliadať, ak by aj doručený bol, trpí zásadnými vadami, na odstránenie ktorých súd pri tomto druhu podania nevyzýva.

Podpis na odpore patrí medzi všeobecné náležitosti podania (§ 127 CSP), pričom do tohto dňa tento odpor žalovaného nebol riadne podpísaný a bol podaný neoprávnenou osobou na základe čoho by mal byť bez ďalšieho odmietnutý, resp. by sa naň nemalo prihliadať. Pre prípad, že by uvedené ustanovenie CSP resp. dotknuté ust. zákona o e-Governmente súd nesprávne právne posúdil (resp. ich posúdiť opomenul úplne), žalobca z preventívneho hľadiska označil aj tento odvolací dôvod.

Nakoľko podľa názoru žalobcu tu je prekážka rozhodnutej veci (res iudicata), o tomto konaní sa ďalej nemohlo konať a napadnutý rozsudok musí byť z dôvodu nesplnenia procesných podmienok zrušený a konanie zastavené. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol revíziu napadnutého rozsudku odvolacím súdom.

Žalobca sa nestotožňuje so záverom upomínacieho súdu, a teda že právnym zástupcom žalovaného bolo udelené poverenie advokátke JUDr. Márii Kostolnej v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákona o e-Governmente), ktoré slúži aj na autorizáciu podaní v mene zastúpeného právneho zástupcu, a teda aj pri autorizácii advokátky JUDr. Márii Kostolnej svojim zaručeným elektronickým podpisom. V tomto smere sa upomínací súd stotožnil s nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 269/2022 zo dňa 12.1.2023, ktorý posudzoval situáciu zaručeného elektronického podpisu advokátskeho koncipienta právneho zástupcu strany bez poverenia na zastúpenie pri úkone podľa § 16 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „zákon o advokácii“). V tomto smere nemožno v žiadnom prípade uzavrieť, že ide o obdobnú situáciu ako v prejednávanej veci, a to predovšetkým s poukazom na skutočnosť, že advokátka JUDr. Mária Kostolná nie je koncipientom ani iným zamestnancom právneho zástupcu žalovaného a preto sa ani ust. § 16 ods. 2 zákona o advokácii nemôže aplikovať na prejednávaný prípad.

V dôsledku vyššie uvedeného preto podľa názoru žalobcu nemožno stotožňovať situáciu poverenia advokátskeho koncipienta, či iného zamestnanca advokáta s poverením advokáta advokátovi, nakoľko uvedené si vyžaduje označenie konkrétnej veci na zastúpenie, inak by došlo k závažnému porušeniu advokátskych predpisov – nakoľko by tým de facto zastupujúci advokát mal oprávnenie za zastupovanie všetkých klientov zastupujúceho advokáta bez obmedzenia.

V tomto bode žalobca považoval za nevyhnutné uviesť, že zo strany upomínacieho súdu ako ani tamjšieho súdu neboli žalobcovi doručené žiadne rozhodnutia ani podania žalovaného, čím de facto sa o jeho nároku rozhodlo bez toho, aby mu príslušný súd doručoval písomnosti. Žalobca má za to, že upomínací súd ako aj súd nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pretože mu do dnešného dňa nebolo doručené uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 7Ndc/5/2023 zo dňa 27.04.2023, uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp.zn. 35Up/656/2021 zo dňa 13.06.2023, sťažnosť žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.06.2023, sp.zn. 35Up/656/2021 ani uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp.zn. 35Up/656/2021 zo dňa 01.08.2023.

Podľa názoru žalobcu došlo k závažnému porušeniu rovnosti strán sporu, pokiaľ žalobcovi nebola vôbec doručená sťažnosť žalovaného, ako ani iné vyššie uvedené súdne rozhodnutia, čím mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k podaniu protistrany a zaujať procesné stanovisko k podaniu žalovaného, resp. namietat vyššie uvedené skutočnosti keďže rozhodnutie Ústavného súdu SR, na základe ktorého rozhodol upomínací súd s odkazom na podanú sťažnosť, riešilo odlišnú skutkovú podstatu veci, a to právny vzťah medzi advokátom a koncipientom, t.j. nie vzťah dvoch advokátov ako v prejednávanej veci.

Žalobca ďalej namietal záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti právneho predchodcu žalobcu skúmať bonitu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí de facto novelizuje zákonodarnom prijaté znenie zákona, ktoré celkom jednoznačne uvádza, za akých konkrétnych podmienok možno hovoriť o porušení povinností zo strany dodávateľa, čo je však v právnom štáte neprípustné, nakoľko súd je povinný platnú právnu úpravu aplikovať. Súd prvej inštancie tak nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces – nakoľko v skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu pričom žalobca súdu predložil: Žiadosť o flexipôžičku – bezúčelová – z ktorej vyplývajú údaje o rodinnom stave, počte vyživovaných detí, vzdelaní, bývaní, zamestnávateľovi, type pracovného pomeru, pracovného zaradenia, čistom príjme za posledné tri mesiace, výšku iných mesačných príjmov ako aj výdavkoch z iných úverov, Rozhodnutie Sociálnej poisťovne o navýšení dôchodku na 206,40 € (overenie výšky vedľajšieho mesačného príjmu vyplývajúceho zo žiadosti o flexipôžičku), Potvrdenie Sociálnej poisťovne o výplate dôchodkových dávok vo výške 206,40 € (overenie výšky vedľajšieho mesačného príjmu vyplývajúceho zo žiadosti o flexipôžičku), Potvrdenie o poberaní rodičovského

príspevku pri starostlivosti o zverené dieťa z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny manželkou žalovaného (overenie počtu vyživovaných detí vyplývajúceho zo žiadosti o flexipôžičku), 3x výplatná páska vyhotovená zamestnancom žalovaného (overenie mesačného príjmu vyplývajúceho zo žiadosti o flexipôžičku). Tieto požiadavky aktívne zmenil a prispôobil zákonné ustanovenia – zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa – ktorú však súd zrejme nepoňal ako ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami (ktorá ochrana je zmyslom ochrany spotrebiteľa) - ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov zamietnutia žaloby – a to aj za cenu výkladu zákona, ktorý nie je možné dosiahnuť iným spôsobom, než jeho výkladom contra legem.

Podľa žalobcu neboli pritom splnené podmienky porušenia povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko si právny predchodca preukázateľne svoju povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver splnil, keďže z predložených dokladov vyplýva, že právny predchodca pred poskytnutím úveru disponoval informáciami o čistom príjme, výdavkoch, rodinnom stave, zamestnávateľovi, bývaní ako aj vzdelaní žalovaného.

Namieta, že zároveň súd prvej inštancie neuviedol konkrétne dôvody, pre ktoré žalobcom preložené dôkazy vyhodnotil tak, že žalobca dostatočným spôsobom neoveril údaje, ktoré žalovaný poskytol veriteľovi na posúdenie jeho schopnosti splácať poskytnutý úver a uviedol len všeobecnú formuláciu o povrchnom preverovaní bonity. Individuálnymi skutočnosťami a dôkazmi predloženými v konaní sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezaoberal. Žalobca považuje napadnutý rozsudok za nepredvídateľný a nepreskúmateľný s ohľadom na množstvo dôkazov ohľadom overovania bonity žalovaného, ktorých relevantnosť a pravdivosť súd zjavne a účelovo spochybňoval, resp. úplne opomenul, a to bez náležitého odôvodnenia.

Žalobca považuje za svojvoľné aj závery súdu prvej inštancie, ktorý si z vlastného subjektívneho presvedčenia vytvoril skutkový stav, podľa ktorého žalovaný nezvládal splácať úvery, ktoré boli poskytnutým úverom refinancované – tieto skutočnosti nevyplývajú zo žiadneho dôkazu či tvrdenia v konaní a súd si ich celkom zjavne „vytvoril“. Dôvodom refinancovania úveru totiž vôbec nemusí byť platobná neschopnosť ale snaha o získanie výhodnejšieho úroku či splátky avšak súd v prejednávanej príhode dospel k skutkovým záverom, ktoré sú v extrémnom nesúlade s predloženými listinnými dôkazmi, resp. z nich vôbec nevyplývajú.

Žalobca rovnako namieta svojvoľné závery súdu, v zmysle ktorých veriteľ nezisťoval výdavky na bývanie, nájom a iné napriek tomu, že takáto povinnosť mu zo žiadnych ustanovení ZoSÚ nevyplýva, no súd týmto tvrdením výslovne popiera vykonané dôkazy keďže do konania žalobca predložil žiadosť o flexipôžičku, v zmysle ktorej žalovaný prehlásil, že býva vo vlastnej nehnuteľnosti, na ktorú má zriadenú hypotéku, pričom splátky na hypotéku boli veriteľom v zmysle jeho vyjadrenia z 15.11.2021 ako aj výpisu z úverového registra zohľadnené pri výpočte primárnej návratnosti, resp. skúmaní bonity.

Napokon žalobca považoval za nesprávny výrok III. rozsudku o trovách konania. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný po podaní žaloby vykonal úhradu uplatnenej pohľadávky vo výške 648 eur, a teda uvedená suma predstavuje tú časť konania, ktoré bolo zastavené pre procesné zavinenie na strane žalovaného. Žalobca sa tak nestotožňuje so záverom súdu, že zastavenie konania zapríčinil žalobca, ktorý vzal žalobu čiastočne späť z dôvodu úhrady dlhu žalovaným v priebehu konania z dôvodu, že vo zvyšnej časti žaloby bol žalobca neúspešný.

Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP v spojení s ust. § 390 písm. a) a b) CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Podľa jeho názoru je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v uznesení sp.zn. 4Ndc/10/2022 zo dňa 27.10.2022 prekonaný nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 269/2022-30 zo dňa 12.01.2023. V prípade aplikácie záverov vyplývajúcich z uvedeného nálezu Ústavného súdu SR na tento prípad má žalovaný za to, že splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej právnym zástupcom žalovaného elektronicky prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokátskej kancelárie (JUDr. Peter Vachan, advokát) pokrýva aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísanie odporu proti platobnému rozkazu, podaní, odvolania a dovolania a podobne kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu.

S poukazom na uvedené zásadné rozhodnutie Ústavného súdu SR možno teda povedať, že pokiaľ bol odpor proti platobnému rozkazu podpísaný a odoslaný JUDr. Máriou Kostolnou na základe poverenia od advokátskej kancelárie JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o. elektronické podanie bolo realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie.

Námietka žalobcu spočíva v tom, že poverenie podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z., a teda zriadenie prístupu k elektronickej schránke JUDr. Peter Vachan, advokát, s.r.o. nie je možné stotožniť so substitučným plnomocenstvom na zastupovanie majiteľa elektronickej schránky, ktoré by zodpovedalo ust. § 16 zákona o advokácii. V takom prípade by potom podľa doterajšej súdnej praxe podania, ktoré boli podpísané len podľa poverenia udeleného podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z. zamestnancom, resp. inou osobou, vyplývajúcou z tohto poverenia, nebolo možné považovať za náležité autorizované. Súdna prax takémuto záveru dávala za pravdu, o čom svedčia aj právne názory vyjadrené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR R78/2018 a R49/2020. Tento právny názor vyžaduje, aby podania vo veci samej boli podpisované výlučne splnomocneným advokátom. Tento právny názor a doposiaľ ustálenú súdnu prax, zmenil nález Ústavného súdu SR III. ÚS 269/2022-30 zo dňa 12.1.2023, kde Ústavný súd dospel k záveru, že slovenské všeobecné súdnictvo sa svojim formalizmom pri takejto interpretácii vzďaľuje nielen racionálnej interpretácii prostriedkov elektronickej doby, ale aj príbuzným právnym kultúram, kde poukázal najmä na právnú kultúru Českej republiky, kde takéto podania hodnotia inak, ako na Slovensku. Ústavný súd v uvedenom náleze dospel k záveru, že právna úprava zákona o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k CSP. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronicou schránkou. Súčasťou tohto oprávnenia disponovať s elektronicou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria jeden celok.

Ak teda advokátka JUDr. Mária Kostolná vykonávala tieto úkony v súlade s poverením podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z., konala v súlade s tým, na čo bola právnym zástupcom JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o. splnomocnená a na čo bola aj oprávnená. Samotná skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie, len preukazujú, že splnomocnenie podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii bolo skutočne aj udelené.

Žalovaný zároveň poukázal na aktuálne uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. septembra 2023 sp.zn. 2Cdo/63/2023, v zmysle ktorého JUDr. Mária Kostolná bola oprávnená podpisovať a odosielať akékoľvek podania z elektronickej schránky advokátskej kancelárie JUDr. Peter Vachan, advokát, s.r.o. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal, že s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver žalovaný uviedol, že pri skúmaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver žalobca nezískal od žalovaného žiadne údaje o jeho nákladoch na bývanie a celkovo na živobytie, z dôkazov, ktoré si zaobstaral žalobca si nemohol urobiť reálny obraz o tom, aká suma ostane žalovanému po odpočítaní všetkých nákladov na živobytie, právny predchodca žalobcu vôbec neanalyzoval domáci rozpočet žalovaného.

Žalobca tvrdil, že právny predchodca pri posudzovaní výdavkov žalovaného vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti. Z dôkazov predložených žalobcom však nevyplýva, že by žalobca zisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie (SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.). Uvedené svedčí o ignorovaní zákonnej povinnosti dodávateľa úverových produktov na finančnom trhu. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. V odvolacej replike žalobca v nadväznosti na svoje vyjadrenie zo dňa 17.04.2024 poukázal na znenie ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ, v zmysle ktorého veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal posúdiť: najmä: 1. dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver 2. výšku spotrebiteľského úveru 3. príjem spotrebiteľa a prípadne aj 4. účel spotrebiteľského úveru. V čase uzatvorenia Zmluvy, pred uzatvorením Zmluvy a ani od uzatvorenia Zmluvy do dnešného dňa žiadne zákonné ustanovenie, vykonávací predpis ani opatrenie Národnej Banky Slovenska nestanovovalo povinnosť skúmať konkrétne výdavky spotrebiteľa. V tejto súvislosti okrajovo poukázal aj na vyjadrenie Národnej Banky Slovenska k tejto otázke dňa 14.03.2024 vo veci NBS-000-096-061, podľa ktorého: „výdavky na bývanie, dopravu, telefón, internet a ostatné výdavky na domácnosť považujeme za súčasť kategórie

náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť. Je zrejmé, že zákonodarcovia, že spotrebiteľia majú rôzne výdavky, avšak s ohľadom na potrebnosť údajov a primeranosť zásahu do súkromia spotrebiteľa pri skúmaní bonity, obmedzil rozsah nákladov, ktoré je nutné pre výpočet ukazovateľa brať do úvahy. Do vzorca budú vstupovať iba paušalizované výdavky na základné životné potreby, najmä bežné výdavky spotrebiteľa napr. za daný mesiac. Predmetné náklady sú spojené so životným minimom, a to v teoretickej, ale aj praktickej rovine.“

6. V odvolacej duplike žalovaný uviedol vo vzťahu k vyjadreniu Národnej Banky Slovenska k otázke skúmania bonity spotrebiteľov, že subjektívny názor zamestnanca NBS ako aj samotné vyjadrenie NBS nie je pre žiadny konajúci súd právne záväzné, má skôr len odporúčací charakter a zároveň toto vyjadrenie je v rozpore s konštantnou judikatúrou Krajského súdu v Prešove. Vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods. 2 ZoSÚ je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti, teda uviesť skutkové tvrdenia ako konkrétne bola skúmaná bonita žalovaného, s akým výsledkom a označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Bolo na pôvodnom žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov), aby súdu predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy (teda vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou.

7. Vo vyjadrení k odvolacej duplike žalobca uviedol, že zotrváva na odvolaní a svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

8. V ostatnom vyjadrení žalovaný uviedol, že zotrváva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu voči výrokom II. a III. nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok I., ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 243,- eur zastavené nebol odvolaním napadnutý, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

12. V prejednávanej spore sa žalobca ako postupník zo zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi žalobcom a postupcom Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátene názov: VÚB, domáhal voči žalovanému a pôvodne žalovanej 2. rade, D. B. zaplatenia sumy 9.079,52 eura s príslušenstvom titulom postúpenej pohľadávky zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere „Flexipôžička“ zo dňa 20.02.2014.

13. Žalobca v odvolaní namietal, že platobný rozkaz sp.zn. 35Up 656/2021 zo dňa 04.08.2021, ktorý bol vydaný v danej veci v upomínacom konaní, tvorí prekážku v rozhodnutej veci. Odpor, ktorý žalovaný podal proti platobnému rozkazu, nebol upomínaciemu súdu riadne doručený, nakoľko ho podala osoba bez autorizácie a nemožno naň prihliadať. Podľa žalobcu tak platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť. A tak súd prvej inštancie nemohol o tejto veci rozhodnúť rozsudkom.

14. Vo vzťahu k tomuto odvolaciemu dôvodu odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, z ktorej možno vyvodit' nedôvodnosť odvolacej námietky žalobcu. Napríklad Najvyšší súd v rozsudku sp.zn. 5Cdo/15/2024 z 27.03.2015 prijal právny záver cit.: „22. S poukazom i na citované rozhodnutie ústavného súdu možno v predmetnej veci uzavrieť, že najvyšší súd sa stotožňuje so záverom, ktorý prijali nižšie súdy a to, že v danom čase splnomocnenie udelené advokátke

JUDr. Márii Kostolnej elektronicky prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta pokrývalo aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odporu kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu. Navyiac súčasťou spisu bolo i poverenie udelené JUDr. Kostolnej, ktoré ju splnomocňovalo k autorizácii elektronických dokumentov. Ak teda splnomocnený zástupca žalovanej poveril advokátku JUDr. Máriu Kostolnú na prístup a dispozíciu s jeho elektronickou schránkou, čo mu zákon o e-Governmente umožňuje, je nepochybné, že JUDr. Mária Kostolná pri podaní odporu proti platobnému rozkazu adresovaného upomínaciemu súdu vykonávala tieto úkony v súlade s tým, na čo bola oprávnená. Odpor proti platobnému rozkazu podala osoba na tento procesný úkon oprávnená. Neexistuje tak prekážka rozsúdenej veci v danom spore, ako namietajú žalobca a dovolací dôvod podľa § 420 písm. d) CSP sa nenaplnil. Ani uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2022 sp.zn. 4Ndc/10/2022, na ktoré sa odvoláva žalobca, nezmenilo pohľad na vec, nakoľko prípad v ňom prezentovaný s danou vecou nesúvisí a tak ho najvyšší súd nemohol zobrať v úvahu. To isté platí aj o žalobcom prezentovaných rozhodnutiach krajských súdov, ktorými najvyšší súd nie je viazaný.“ (porov. obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/144/2023 zo dňa 25.9.2024, sp.zn. 5Cdo/178/2023 zo dňa 30.10.2024, sp.zn. 8Cdo/21/2023 zo dňa 26.6.2024, sp.zn. 8Cdo/27/2024 zo dňa 14.8.2024).

15. V danej veci upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 04.08.2021 vydal vo veci pod sp.zn. 35Up/656/2021 platobný rozkaz, ktorým žalobe vyhovel (č.l. 69 spisu). Platobný rozkaz bol žalovanému doručený dňa 09.08.2021 a pôvodne žalovanej v 2. rade dňa 16.09.2021. Pôvodne žalovaná v 2. rade odpor voči platobnému rozkazu nepodala a preto platobný rozkaz nadobudol voči nej právoplatnosť dňa 02.10.2021. Proti platobnému rozkazu bol podaný odpor prostredníctvom elektronickej formulára (č.l. 80 spisu), v ktorom žalovaný namietal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu. Uvedený odpor proti platobnému rozkazu bol upomínaciemu súdu doručený dňa 24.08.2021 a bol podpísaný JUDr. Máriou Kostolnou. Tento podpis bol overený a vyhodnotený za platný. K tomuto odporu, ktoré podanie je možné považovať za podanie vo veci samej, bolo pripojené poverenie podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente, podľa ktorého oprávnená osoba, JUDr. Mária Kostolná bola poverená JUDr. Petrom Vachanom, konateľom JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o. v jeho mene v celom rozsahu práv a povinností prijímať, podpisovať, podávať a autorizovať všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia. Žalovaný splnomocnil dňa 16.08.2021 právneho zástupcu, a to JUDr. Peter Vachan, advokát, s.r.o., na zastupovanie v danej právnej veci. Poverenie pre JUDr. Máriu Kostolnú (č.l. 82 spisu) bolo vydané dňa 01.02.2021 a podľa osvedčovacej doložky zaručenú konverziu vykonal konateľ JUDr. Peter Vachan, advokát. Rozborom a s poukazom na ustanovenie § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente a tiež závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 269/2022-30 z 12. januára 2023, kde sa zaoberal obdobnou situáciou ako v tomto prípade, odvolací súd konštatuje, že odpor proti platobnému rozkazu bol podaný oprávnenou osobou, preto nebolo možné rozhodnúť o odmietnutí odporu v zmysle § 12 ods. 1 písm. a) zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní.

Splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej právnym zástupcom žalovaného v 1. rade elektronicky prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o pokrýva aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísanie odporu proti platobnému rozkazu kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu. V tomto prípade uvedená argumentácia platí o to viac, že nešlo o zastúpenie advokátskou koncipientkou, ale zastúpenie iným advokátom - substitučné zastúpenie podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii.

Pokiaľ by sa odvolací súd priklonil k výkladu prezentovaného žalobcom, došlo by neprimeraným spôsobom k obmedzeniu žalovaného ako spotrebiteľa v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že ich právo na prístup k súdu by bolo spochybnené vo svojej podstate, a preto je potrebné vyhnúť sa prehnanému formalizmu už aj s poukazom na to, že v čase, keď bol vo veci vydaný platobný rozkaz, nevyplýva, že by sa v spotrebiteľskej veci upomínací súd zaoberal náležitostiami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a že by bol vyhodnocoval prijateľnosť alebo neprijateľnosť jednotlivých zmluvných podmienok (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/19/2023 zo dňa 28.09.2023).

16. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/144/2023 zdôraznil, že pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania sa treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných

podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd ČR sp.zn. III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26.7.2007).

17. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že táto odvolacia námietka žalobcu bola nedôvodná, keďže odpor žalovaného proti platobnému rozkazu v danej veci bol podaný v elektronickej podobe s autorizáciou. Odpor bol podaný včas, bol vecne odôvodnený, a preto platobný rozkaz sp.zn. 35Up/656/2021 zo dňa 04.08.2021 nemôže znamenať prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

18. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, že mu upomínací súd nedoručil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp.zn. 35Up/656/2021 zo dňa 13.06.2023, sťažnosť žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.06.2023, sp.zn. 35Up/656/2021 a uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp.zn. 35Up/656/2021 zo dňa 01.08.2023, a tým mu znemožnil, aby mohol uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vrátane možnosti sa vyjadriť k argumentácii upomínacieho súdu odkazujúcej na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 269/2022 z 12.01.2023. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 23/2020 z 22. januára 2020:

„I. Judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa doručovania podaní protistrany v odvolacom a dovolacom konaní, nemožno rovnako aplikovať na upomínacie konanie podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“). V tomto prípade ide o zjednodušené konanie, v rámci ktorého sa pred vydaním rozhodnutia nezisťuje úplný skutkový stav, ale len splnenie procesných podmienok.

II. Vyjadrenie protistrany nie je potrebné na vydanie platobného rozkazu, na odmietnutie odporu proti platobnému rozkazu (§ 12 ods. 1 zákona o upomínacom konaní) a na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol odmietnutý odpor proti platobnému rozkazu (§ 15 ods. 6 zákona o upomínacom konaní).“

„...Napokon ústavný súd dodáva, že k predmetnej sťažnosti sa sťažovateľ v ďalšom priebehu konania (pred vydaním konečného rozhodnutia, pozn.) mohol vyjadriť.“

19. Obdobne je možno aplikovať tieto závery aj na námietku žalobcu o nedoručení uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Ndc/5/2023 zo dňa 27.04.2023, ktoré sa týkalo kauzálnej príslušnosti súdu na prejednanie veci podľa zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní.

20. Súd prvej inštancie svojim (v poradí prvým) rozsudkom sp.zn. 7Csp/97/2021-169 zo dňa 25.03.2022 v spojení s opravným uznesením sp.zn. 7Csp/97/2021-181 zo dňa 22.04.2022 rozhodol tak, že výrokom I. konanie o zaplatenie sumy 405,- eur zastavil, výrokom II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 172,98 eura s príslušenstvom, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom III. v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a žalobca bol povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 90 % s tým, že o výške tejto náhrady súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

21. Odvolací súd uznesením č.k. 20CoCsp/39/2022-220 zo dňa 26.10.2022 súd zrušil uvedený rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku I. a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Dospel k záveru, že žalobca ako právny nástupca veriteľa v danej veci nateraz hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ. Odvolací súd považoval za dôležitú otázku, či došlo v prejednávanej veci k platnému predčasnemu zosplatneniu úveru, ak právny predchodca žalobcu v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ postúpil na žalobcu pohľadávku, ktorá nebola po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru a taktiež sa nejednalo ani o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie opomenul vyvolať konzekvenciu vo vzťahu podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, a to najmä nemožnosť od spotrebiteľa požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Ak by veriteľ - banka nemohla vyžadovať jednorazové splatenie úveru, potom je namieste otázka naplnenia podmienok pre platnú cesiu bankovej pohľadávky podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ a tým sa otvára dostatočnosť aktívnej legítimácie.

22. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasl. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010, sp.zn. 2Cdo/205/2009).

23. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu postúpenia práva (13.11.2020) vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

24. Podľa citovaného ustanovenia § 17 ods. 1 ZoSÚ zásadne práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemôže veriteľ previesť na tretiu osobu. Z toto zákazu sú dané výnimky v prípade naplnenia ďalších tam uvedených predpokladov, ktorými sú, že dochádza k postúpeniu z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa, ktorý má oprávnenie na poskytovanie úverov vydané Národnou bankou Slovenska, resp. na banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a zároveň pohľadávka, ktorá sa postupuje musí byť po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo musí byť splatná pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. V súdenom spore súd prvej inštancie po opätovnom prejedaní veci viazaný právnym názorom odvolacieho súdu dospel záveru o neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru k 13.03.2019 (č.l. 40 spisu) podľa § 11 ods. 2 prvá veta ZoSÚ v dôsledku porušenia povinnosti právneho predchodcu žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie pri posudzovaní splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ žalobcom zodpovedal všetky otázky, ktoré považoval pre rozhodnutie za podstatné, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo.

27. Cieľom § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 ZSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti sa pritom kladie na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovaní do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

28. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbučuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje

29. Vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie únné právo a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v tejto oblasti (C-377/14, C-449/13, C-679/18, C-755/22) s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného jeho právny predchodca náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

30. Z obsahu spisu vyplýva, že po vrátení veci odvolacím súdom súdu prvej inštancie na ďalšie konanie žalobca nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania vo vzťahu k splneniu povinnosti jeho právneho predchodcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ.

31. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že pri posúdení bonity žalovaného jeho právny predchodca vychádzal z údajov o základnom vzdelaní, počte vyživovaných detí: 1, počte členov rodiny: 3, vlastného bývania financovaného hypotékou, trvalého pracovného pomeru v odvetvi priemyselnej výroba s čistým príjmom za posledný mesiac 327,25 eura, predchádzajúci mesiac 325,03 eura, ďalší predchádzajúci mesiac 325,77 eura, vedľajšieho mesačného príjmu 206,40 eura a napokon záväzku vo výške 70,29 eura z hypotekárneho úveru.

32. Za účelom unesenia dôkazného bremena k týmto tvrdeniam žalobca predložil súdu prvej inštancie Rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 05.12.2013 o zvýšení invalidného dôchodku na sumu 206,40 eura (č.l. 114 spisu), výplatné pásky žalovaného za obdobie mesiacov 10/2023 až 12/2023 (č.l. 116 spisu), Potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku pôvodne žalovanou v 2. rade pri starostlivosti o zverené dieťa za rok 2013 vo výške 199,60 eura (rub č.l. 116 spisu) a Žiadosti dlžníkov o flexipôžičku zo dňa 11.02.2014 (č.l. 34 spisu).

33. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že povinnosťou žalobcu bolo preukázať aj to, že jeho právny predchodca zisťoval nielen príjem, ale aj výdavky žalovaného a v tomto smere uniesť dôkazné bremeno. Po preskúmaní odvolacích námietok odvolací súd konštatuje, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Žalobca v tomto ohľade odkazuje iba záväzok žalovaného vo výške 70,29 eura z hypotekárneho úveru, ktorý vyplýva jedine zo žiadosti o flexipôžičku zo dňa 11.02.2014. Žiaden výpis z úverového registra, ktorý by potvrdil tento hypotekárny úver, žalobca v konaní nepredložil. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie z príslušných registrov. Žalobca však nepreukázal, že by si jeho právny predchodca overil prípadnú existenciu ďalších splátkových a nesplátkových úverov žalovaného v čase pred poskytnutím spotrebiteľského úveru.

34. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, ktorý poukázal na neodbornú starostlivosť právneho predchodcu žalobcu aj s ohľadom na to, že predmetný spotrebiteľský úver poskytol dlžníkom bez dostatočného skúmania ich bonity za účelom splatenia úveru Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. s výškou zostatku 8.900,- eur a úveru pre Consumer Finance Holding a.s. so zostatkom 5.000,- eur. Ak

dlužníci žiadali právneho predchodcu žalobcu o spotrebiteľský úver, z ktorého bol vyplatený iný úver, dôraz na skúmanie výdavkov musí osobitne zodpovedať odbornej starostlivosti, aby sa spotrebiteľ nedostal do dlhovej (úverovej) špirály, ktorú odbornú starostlivosť však žalobca dostatočným spôsobom nepreukázal.

35. Zároveň odvolací súd navyše konštatuje, že skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Z dôkazov predložených žalobcom nevyplýva, že by právny predchodca žalobcu zisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie (SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.). V tomto ohľade žalobca pred súdom prvej inštancie neuviedol žiadne tvrdenia o ich skúmaní.

36. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že pri overovaní bonity nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o výdavkoch, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom veriteľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa. Za daného stavu aj odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a nemožnosti jednorazovo zosplatiť spotrebiteľský úver, je správny.

37. Ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ odvolací súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Odvolací súd zastáva názor, že pre hrubé porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ postačuje aj neúplne zisťovanie jedného z kritérií podľa ust. § 11 ods. 2 tretia veta ZoSÚ. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, čoho dôsledok bolo to, že jeho právny predchodca nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného ako spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru.

38. Postup súdu prvej inštancie pri skúmaní bonity je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Súd je totiž vždy povinný ex offo poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. K posudzovaniu bonity odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18, podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

39. Z uvedeného tak plynie záver, že žalobca nepreukázal v konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu, pretože nebol daný základný predpoklad platného postúpenia pohľadávky podľa ust. § 17 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ, ktorej sa žalobca domáha, a ktorým bola splatnosť postupovaného záväzku pred termínom konečnej splatnosti (18.02.2024). Záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu bol tak vecne správny.

40. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

41. Napokon sa odvolací súd stotožnil aj rozhodnutím súdu prvej inštancie priznať žalobcovi nárok na náhradu konania žalovanému voči žalobcovi v rozsahu 100 % s poukazom na ust. § 255 ods. 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie správne zohľadnil nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu aj vo vzťahu k uhradeným sumám 405,- eur a 243,- eur, na ktoré by žalobca nemal nárok voči žalovanému, avšak žalovaný ich dobrovoľne uhradil.

42. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v vo výrokoch II. a III. ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

43. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešnému žalovanému v rozsahu 100 %, ktorý podal vyjadrenie v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP)

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).